

ВІДГУК

офіційного опонента на дисертаційну роботу Гриненка Олександра Валентиновича «Хірургічне лікування гепатоцелюлярної карциноми з пухлинним тромбозом воротної вени» Д 26.561.01 ДУ «Національний інститут хірургії та трансплантології імені О. О. Шалімова» НАМН України на здобуття наукового ступеня кандидата медичних наук за спеціальністю 14.01.03 «Хірургія».

1. Актуальність обраної теми.

Гепатоцелюлярна карцинома складає 90% первинних злоякісних пухлин печінки. За поширеністю гепатоцелюлярна карцинома посідає п'яте місце у чоловіків і восьме у жінок серед всіх ракових пухлин. Щорічно реєструється більше 500 000 нових випадків гепатоцелюлярного раку і в усьому світі спостерігається подальший ріст захворюваності на неї. Значна частина хворих гепатоцелюлярну карциному це особи працездатного віку, що зумовлює високу соціальну значимість вирішення проблеми ефективного лікування даного захворювання.

Лікування гепатоцелюлярної карциноми передбачає мультидисциплінарний підхід з залученням лікарів різних спеціальностей. Однак, тільки радикальні резекційні втручання або трансплантація печінки можуть надати хворим шанс на довготривалу виживаність. На сьогоднішній день, в спеціалізованих хірургічних гепатологічних центрах смертність після стандартних резекцій печінки з приводу гепатоцелюлярної карциноми не перевищує 3-6 %, а віддалена 5-річна виживаність хворих досягає 40-70 %. Однак, внаслідок поширеності пухлинного процесу і пухлинної інвазії магістральних судин черевної порожнини резекції печінки можуть бути виконані лише у 10 - 30 % хворих. Одним із специфічних ускладнень гепатоцелюлярної карциноми, що перешкоджає виконанню оперативного втручання, є пухлинний тромбоз воротної вени, при виникненні якого, згідно сучасним стандартним рекомендаціям BCLC та NCCN, пацієнт вважається

неоперабельним. В той же час прогноз при гепатоцелюлярній карциномі, ускладненій пухлинним тромбозом є вкрай поганим, з медіаною виживаності тільки 2-3 місяці.

В світовій літературі доступні ряд публікацій про можливість корекції тромбозу воротної вени шляхом тромбектомії, однак залишаються дискутабельними питання безпеки і ефективності даних оперативних втручань в довготривалій перспективі. Відсутність диктує необхідність подальших досліджень для розробки оптимальних методів виконання оперативного втручання при гепатоцелюлярній карциномі з пухлинними ураженнями воротної вени, оцінки ризиків периопераційних ускладнень, оцінки ранньої та віддаленої післяопераційної виживаності хворих.

Приймаючи до уваги вищенаведене, дисертаційна робота є актуальною і своєчасною.

2. Зв'язок теми дисертації з державними та галузевими науковими програмами.

Дисертаційна робота є фрагментом наукової роботи відділу трансплантації та хірургії печінки Державної установи «Національний інститут хірургії та трансплантології імені О. О. Шалімова» НАМН України за темою: «Розробити способи реконструкції стовбуру та гілок воротної воротної вени при хірургічному лікуванні гепатоцелюлярної карциноми» (номер державної реєстрації 0105U008899).

3. Новизна дослідження та одержаних результатів.

В роботі, вперше, на підставі гістологічного дослідження пухлинного тромбу воротної вени обґрунтовано необхідність резекції воротної вени при її пухлинному тромбозі.

Для корекції пухлинного тромбозу воротної вени вперше запропоновані методи резекції та реконструкції та дана їх порівняльна оцінка.

Завдяки аналізу периоперативних ризиків та довготривалої виживаності доведено принципову можливість та ефективність радикального лікування хворих із гепатоцелюлярною карциномою, ускладненою пухлинним ураженням воротної вени.

4. Теоретичне значення одержаних результатів.

Теоретичне значення роботи полягає, насамперед, у доказаній, завдяки комплексу гістологічних досліджень, перевазі резекції воротної вени при її пухлинному тромбозі, над тромбектомією. Також в роботі детально продемонстрована необхідність рутинного виконання тотальної каудальної лобектомії при пухлинному ураженні воротної вени

У дисертаційній роботі завдяки ретельному статистичному аналізу результатів оперативних втручань при пухлинному тромбозі воротної вени продемонстровано відсутність значимих ризиків в порівнянні з стандартними операціями при гепатоцелюлярній карциномі.

5. Практичне значення результатів дослідження.

Розроблені та впроваджені в практику 3 способи резекції та реконструкції біфуркації воротної вени, розроблені покази для їх використання. Запропонована раціональна хірургічна тактика при гепатоцелюлярній карциномі, яка ускладнена пухлинним тромбозом воротної вени, в залежності від його поширеності. Результати роботи впроваджені у відділенні хірургії та трансплантації печінки Державної установи «Національний інститут хірургії та трансплантології імені О. О. Шалімова НАМН України».

6. Ступінь обґрунтованості та вірогідності положень, висновків і рекомендацій, сформульованих в дисертації.

В роботі для обробки результатів дослідження використані сучасні кількісні методи оцінки показників з застосуванням сучасних методів статистичної обробки даних, що забезпечило високу вірогідність положень,

висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації.

Матеріали, методи досліджень та статистичної обробки результатів, положення дисертації, які подані здобувачем, дозволяють судити про достатню обґрунтованість та достовірність отриманих результатів. Висновки пов'язані із результатами власних досліджень, сформульовані коротко, вірно і повністю відображають суть, наукову новизну, теоретичну та практичну значимість дисертаційної роботи.

7. Повнота викладу матеріалів в опублікованих працях.

За матеріалами дисертації опубліковано 15 друкованих праць, з них 2 статті у наукових фахових виданнях України, 4 статті у наукових фахових виданнях України, включених до міжнародних наукометричних баз даних, 5 статей у інших наукових виданнях України, 3 тез наукових доповідей, 1 патент України на корисну модель.

Основні результати та положення дисертації було представлено на: XV Міжнародному конгресі хірургів-гепатологів країн СНД «Актуальні питання хірургічної гепатології» (м. Казань, 2008 р.); XVI Міжнародному конгресі хірургів-гепатологів країн СНД «Актуальні питання хірургічної гепатології» (м. Єкатеринбург, 2009 р.); II Прикарпатському хірургічному форумі (м. Івано-Франківськ, 2014 р.); XXIII З'їзді хірургів України (м. Київ, 2015 р.); 11th International Congress of the European-African Hepato-Pancreato-Biliary Association (Manchester, UK, 2015); Науково-практичній конференції з міжнародною участю «Структура судинних паттернів та їх клінічна маніфестація в хірургічній, педіатричній та терапевтичній практиці» (м. Ужгород, 2016 р.), Науково-практичній конференції «Шалімовські дні. Актуальні питання клінічної хірургії» (м. Київ, 2020 р.).

8. Недоліки дисертації та автореферату щодо їх змісту і оформлення

Під час попереднього рецензування авторові були зроблені деякі зауваження, щодо неточностей, орфографічних помилок та деяких

стилістично невдалих виразів, що не зменшують цінності роботи та були виправлені автором:

1. В посиланнях треба вказувати не тільки прізвище та ініціали автора, а й рік публікації.

2. Загальноприйняті скорочення, такі як “грами”, “хвилини” скорочуються без крапки.

3. В третьому розділі, на стор. 72 використано «співставлення судин», хоча більше за змістом підходить термін “відповідність діаметрів”.

4. В третьому розділі англomовний термін використано термін зустрічається термін «growth» -фактору що є невдалим.

5. Крім представлених зауважень, хотів би отримати відповіді на такі запитання:

1. Які основні причини відносно високої ранньої післяопераційної летальності у хворих групи порівняння ?

2. З Вашої точки зору які хірургічна тактика має бути при розповсюдженні пухлинного тромбозу на конфлюенс селезінкової та верхньої брижової вен ?

9. Рекомендації щодо використання результатів дисертаційного дослідження в практиці

Розроблені автором способи реконструкції вен та алгоритм їх вибору слід рутинно застосовувати при виконанні резекції печінки при гепатоцелюлярній карциномі ускладненій пухлинним тромбозом воротної вени.

Матеріали дисертаційної роботи слід використовувати в лекціях для студентів старших курсів навчальних медичних закладів, а також на тематичних курсах удосконалення лікарів. Застосування зазначених рекомендацій у практиці дозволить істотно підвищити ефективність хірургічного лікування первинного раку печінки з пухлинним ураженням магістральних венозних судин.

10. Відповідність дисертації вимогам, які пред'являються до дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата медичних наук.

Дисертація Гриненка Олександра Валентиновича «Хірургічне лікування гепатоцелюлярної карциноми з пухлинним тромбозом воротної вени» на здобуття наукового ступеня кандидата медичних наук за спеціальністю 14.01.03 – хірургія є завершеною науковою працею, яка містить нові дані щодо комплексного лікування означеної категорії пацієнтів.

Дисертаційна робота за актуальністю, науковою новизною та практичним значенням, об'ємом проведеного дослідження дає можливість вирішити актуальне наукове завдання – покращення результатів покращення результатів хірургічного лікування гепатоцелюлярної карциноми та цілком відповідає «Положенню про порядок присудження наукових ступенів та присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника» (Затверджено Постановою Кабінету Міністрів України від 24.07.2013 № 567 щодо дисертаційних робіт на здобуття наукового ступеня кандидата медичних наук зі спеціальності 14.01.03 – хірургія.

Офіційний опонент:

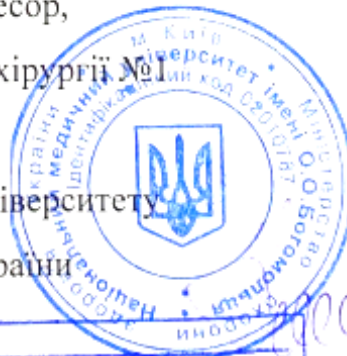
доктор медичних наук, професор,

завідувач кафедри загальної хірургії №1

медичного факультету №2

Національного медичного університету

ім. О.О.Богомольця МОЗ України

Дронов О.І.

